

FORBRUGERRÅDET

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dok. 33739

25. maj 2005

Møde i Europaudvalget 26. maj 2005

Hermed Forbrugerrådets kommentarer til de to punkter på Europaudvalgets dagsorden den 26. maj 2005 kl. 12.

Rådsmøde nr. 2663 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse) den 2.-3. juni 2005

Pkt. 10. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer. Politisk enighed. KOM (2003) 0424.

Pkt. 11. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om tilsætning af vitaminer og mineraler samt visse andre stoffer til fødevarer. Politisk enighed. KOM (2003) 0671.

- Forbrugerrådet støtter den danske position, herunder kravet om ernæringsprofiler, en godkendelsesordning for risikoreduktionsanprisninger samt en positivliste for andre stoffer.
- Regeringen opfordres til aktivt at arbejde for, at forordningen ikke kommer til at blokere for trafiklysmærker, hverken nationale eller et kommende europæisk.

./. Hvad angår trafiklysmærkning, henvises til vedlagte bilag.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør

Villy Dyhr
Chef for Politisk Afdeling

Forbrugerrådet kræver, at familie- og forbrugerministeren snarest muligt indfører et trafiklysernæringsmærke på alle fødevarer

Trafiklysernæringsmærket skal være en samlet, grafisk fortolkning af næringsdeklarationen og samtidig være et redskab, der kan:

- fungere som en neutral og troværdig modvægt til industriens markedsføring
- hjælpe forbrugeren til nemt og hurtigt at kunne træffe et sundt valg i indkøbssituationen

Forbrugerrådet har følgende krav til mærket:

- *De usunde produkter skal også mærkes*, da der er et stort problem med, at industrien markedsfører og mærker varer med højt indhold af sukker og/eller fedt, så de ser sundere ud, end de reelt er
- *Mærket skal baseres på 3 kategorier (trafiklys): rød, gul, grøn svarende til Spis lidt, moderat, meget ("usund", "midt imellem", "sund")*
- *Mærket skal på alle varer*
- *Mærket skal placeres tydeligt på forsiden og ikke gemmes, som det ofte ses med næringsdeklarationerne*
- *Kriterierne for inddeling af fødevarer skal baseres på indholdet af fedt, mættet fedt, sukker (alle sukkerarter (mono- og disaccharider)) samt kostfibre*
- *Der skal kun være ét mærke pr. produkt.* Hvis der fx optræder et grønt mærke for fedt og et rødt for sukker, vil det forvirre forbrugeren, da det ikke fremgår, hvordan det skal vægtes.
- *Grænserne for indholdet af fedt, mættet fedt, sukker og kostfibre skal til dels baseres på de grænseværdier, EU foreslår i forbindelse med forordningen om anprisninger (som diskuteres og forventes vedtaget i løbet af 2005).* Grænserne er ens for alle faste fødevarer og ens for alle drikkevarer. Anvendelse af EU-grænseværdier forbedrer mulighederne for at lave en EU-mærkningsordning, og på længere sigt vil det være en fordel, at der kan skabes enighed om ernæringsprofiler for fødevarer på EU-plan, der både kan benyttes ved lovgivning omkring ernæringsmærker, anprisninger, markedsføring, næringsdeklarationer osv.
- *Udformningen af mærket skal være en rød, gul eller grøn Smiley*

Forbrugerrådets konkrete forslag til en model:

- Fødevarer opdeles grundlæggende i faste og flydende (drikkevarer) med forskellige indholdsgrænser. Se skema nedenfor for indholdsgrænser. Grænsen mellem grøn og gul svarer til EU-Kommissionens forslag til grænser for, hvornår visse ernæringsanprisninger må anvendes. Grænsen mellem gul og rød svarer til et af Fødevarestyrelsens forslag til grænseværdier i "Rapport om ny ernæringsmærkning, februar 2005".
- Det er den dårligste "karakter", der afgør den samlede vurdering, dvs. den bliver rød, hvis vurderingen er rød for blot et af næringsstofferne, selvom alle andre er grønne
- Indholdet af kostfibre benyttes kun for brød og cerealier (korn, gryn, morgenmadsprodukter mv.)
- Undtagelser: Følgende fødevarer får altid det grønne mærke:
 - Uforarbejdet (frisk) frugt og grønt (må godt være fx snittet salat, men ikke tørret frugt eller syltet/marineret frugt eller grønt)
 - Fisk uden tilsat fedtstof. Hvis fisk tilsættes fedtstof (fx makrel i tomat, tun i olie), er det kun det tilsatte fedt, der vurderes

Næringsstof		Grøn	Gul	Rød
Fedt	Faste fødevarer	≤ 3 g/100 g	> 3 g/100 g og < 15g/100g	≥ 15 g/100 g
	Drikkevarer	≤ 1,5 g/100 ml	> 1,5g/100 ml og < 7,5g/100 ml	≥ 7,5 g/100 ml
Mættet fedt	Faste fødevarer	≤ 1,5 g/100 g	> 1,5g/100 g og < 5g/100 g	≥ 5 g/100 g
	Drikkevarer	≤ 0,75 g/100 ml	> 0,75g/100 ml og < 2,5g/100 ml	≥ 2,5 g/100 ml
Sukker	Faste fødevarer	≤ 5 g/100 g	> 5g/100 g og < 10g/100 g	≥ 10 g/100 g
	Drikkevarer*	≤ 2,5 g/100 ml	> 2,5g/100 ml og < 5g/100 ml	≥ 5 g/100 ml
Kostfibre**	Faste fødevarer	≥ 6 g/100 g	> 3g/100 g og < 6g/100 g	≤ 3 g/100 g
	Drikkevarer	-		-

* Sukker indgår ikke i vurderingen af mælk og kærnemælk, der ikke er tilsat næringsstoffer (fx tilsat sukker), aroma mv.

** Kostfibre indgår kun i vurderingen af brød og cerealier

Forbrugerrådets supplerende krav:

- Danmark skal stemme imod, at EU's forordning om ernærings- og sundhedsanprisninger, som forventes vedtaget i løbet af 2005, kommer til at blokere for trafiklysmærker, både nationale og et kommende europæisk
- Danmark skal arbejde for, at der indføres et obligatorisk trafiklysmærke på EU-plan i forbindelse med den kommende forordning om næringsdeklarationer (forslag fra EU-Kommissionen forventes i 2006)
- Et ernæringsmærke skal ikke være en erstatning for obligatoriske, letlæselige og standardiserede næringsdeklarationer, men et supplement
- Et ernæringsmærke skal ikke være en erstatning for formidling af generelle kost- og motionsråd.

- Et nyt mærke skal markedsføres over for forbrugerne, herunder en formidling af, at der er tale om en simplificering af spørgsmålet om ernæringsrigtig kost
- Ovenstående model er et forslag. De bagvedliggende kriterier for ordningen, herunder undtagelser, kan ændres, hvis en bred kreds af ernærings eksperter finder frem til en mere brugbar model.

Et forbud kan ikke stå alene

Et trafiklysmærke på alle fødevarer kan ikke stå alene, hvis fedmekurven skal knækkes. Det er afgørende, at alle aktører erkender, at det er et samfundsproblem og tager deres del af ansvaret. Der er brug for en bred vifte af tiltag for at afhjælpe problemerne med den stigende forekomst af fedme. Til sammenligning kan nævnes tobak, hvor regulering af markedsføringen, informationskampagner, undervisning, rygeforbud et stigende antal steder, hjælp til rygestop, skatter, advarsler på pakkerne mv. tilsammen har medført en ændret attitude i befolkningen over for rygning samt et stort fald i antallet af rygere.

Forbrugerrådet arbejder bl.a. for:

- et forbud mod markedsføring af usunde fødevarer over for børn
- obligatoriske, letlæselige og standardiserede næringsdeklarationer
- øget tilgængelighed af ernæringsrigtige fødevarer med et højt naturligt næringsstofindhold og med høj spisekvalitet, herunder også et bredt udbud af ernæringsrigtig fastfood og convenienceprodukter samt et sundere fødevarsortiment i restauranter, cafeterier, kiosker samt i den offentlige kostforplejning
- at ernæringsrelateret produktinformation via markedsføring, mærkning, oplysninger på internettet mv. er korrekt, læsbar, veldokumenteret samt i overensstemmelse med fødevarernes reelle næringsværdi og den officielle ernæringspolitik
- at det bliver nemt og overskueligt for forbrugerne altid at kunne træffe et sundt valg gennem udbredelse af information om fødevarernes sammensætning og indhold
- at der tages offentlige og private tiltag, som fremmer indtaget af sunde fødevarer
- at metoder til fremme af ernæringsrigtige kostvaner undersøges, og at de, der virker, anvendes
- at information om sunde kostvaner, hensigtsmæssig tilberedning og opbevaring formidles effektivt til befolkningen, herunder til specifikke grupper
- at der undervises i grundskolen om fødevarers sammensætning, sundhed, sikkerhed og kvalitet

Se også www.fbr.dk/smiley